

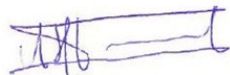
Verkennd natuuronderzoek Abdijweg 12 Weerselo

Onderzoek naar het voorkomen van beschermde natuurwaarden

Datum: 09-04-2013
Auteur: A. Tuitert
Opdrachtgever: Aveco de Bondt
Rapportnummer: AT/2013/09.04
Versie: C1

Paraaf:

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor de locatie Abdijweg 12 te Weerselo bestaan herontwikkelingsplannen. De bestaande woning wordt gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Om de effecten van deze ingreep op beschermde natuurwaarden in beeld te brengen is in opdracht van Aveco de Bondt een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van dit verkennend natuuronderzoek.

Figuur 1.1: Overzicht ligging plangebied (rood omlijnd) aan de Abdijweg 12 te Weerselo.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling verbodsbepalingen uit de wet- en regelgeving voor natuur worden overtreden ten aanzien van beschermde soorten of gebieden. Indien sprake is van effecten op beschermde soorten, dan is voor de ingreep mogelijk een ontheffing vereist op grond van artikel 75 Flora- en faunawet. Indien sprake is van effecten op beschermde gebieden, dan is voor de ingreep mogelijk een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet vereist.

1.3 Werkwijze

Op 4 april 2013 heeft een verkennend veldbezoek in het plangebied plaatsgevonden. Op basis van expert judgement is aan de hand van biotoopeisen van beschermde soorten en habitatkenmerken in het plangebied beoordeeld welke beschermde soorten er in het plangebied kunnen voorkomen. Het veldonderzoek heeft een verkennend karakter en kan niet worden gezien als uitputtende soorteninventarisatie.

2 Wettelijk kader

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) in oktober 2005 zijn door Nederland de internationale verplichtingen vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving verankerd. Ingevolge artikel 10a, eerste lid Nb-wet, wijst de minister van LNV gebieden aan ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Projecten, plannen of handelingen, die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, zijn op grond van artikel 19d Nb-wet verboden. Ook projecten, plannen of handelingen die buiten het Natura 2000-gebied plaatsvinden kunnen verboden zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden. Gedeputeerde Staten – of in uitzonderingsgevallen de minister van EZ – kunnen een vergunning verlenen voor activiteiten die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben. De vergunning wordt pas afgegeven nadat een zogenaamde 'habitat-toets' het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en dat er geen significante verstoring van soorten optreedt.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Ffwet) voorziet sinds 1 april 2004 in bescherming van inheemse soorten planten en dieren. Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens art. 2 van de Ffwet de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder mede verantwoordelijk voor de zorg en bescherming van flora en fauna.

Voor de bij wet aangewezen soorten moeten activiteiten, ruimtelijke ingrepen en ruimtelijk gebruik worden getoetst aan de verbodsbepalingen uit de wet. Beschermde planten mogen niet worden geplukt of beschadigd (art. 8), beschermde dieren mogen niet worden gedood, verwond, gevangen, of verontrust (art. 9 en 10) en voortplantings- en vaste rust- of verblijfsplaatsen mogen niet worden beschadigd of verstoord (art. 11). Bovendien is het niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben (art. 13). Wanneer als gevolg van activiteiten de effecten op beschermde soorten zodanig zijn dat daarmee deze bepalingen overtreden worden, dan dient daarvoor in bepaalde gevallen een ontheffing aangevraagd te worden.

In de Flora- en faunawet worden beschermde soorten ingedeeld in drie verschillende beschermingsniveaus:

Algemeen beschermde soorten

Voor algemeen beschermde soorten (tabel 1 Ffwet) geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht bij activiteiten die te maken hebben met ruimtelijke ingrepen of beheer, mits de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in gevaar komt. Bij andere activiteiten moet wel een ontheffing worden aangevraagd. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de algemene zorgplicht. Er zal altijd gezocht moeten worden naar manieren om de negatieve effecten te minimaliseren.

Overige beschermde soorten

Voor de iets zwaarder beschermde soorten (tabel 2 Ffwet) is voor ruimtelijke ingrepen wel een ontheffing vereist, tenzij er gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode biedt organisaties de mogelijkheid om bepaalde beheersmaatregelen of ruimtelijke ontwikkelingen uit te voeren zonder telkens daarvoor een (afzonderlijke) ontheffing te moeten aanvragen. In dat geval geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Het toetsingscriterium voor ontheffingverlening van tabel

2-soorten is het criterium van de gunstige staat van instandhouding van de soort. Die mag niet in het geding komen.

Strikt beschermde soorten

De derde categorie zijn de strikt beschermde soorten (tabel 3 Ffwet). Ten aanzien van deze beschermde soorten geldt dat altijd een ontheffing van de verbodsbepalingen moet worden aangevraagd. De ontheffing wordt alleen verleend indien uit onderzoek blijkt dat er een bij wet genoemde dwingende reden aan het plan ten grondslag ligt, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

Vogels

Vogels vormen een aparte categorie. Voor broedende vogels zijn er vrijwel geen ontheffingsmogelijkheden. Vogels zijn vooral kwetsbaar in hun broedperiode, daarom geldt in ieder geval dat in de buurt waar vogels broeden geen werkzaamheden mogen plaatsvinden in het broedseizoen (globaal van half maart tot begin augustus). Door het ministerie van EZ is een lijst opgesteld met vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn. Voor deze soorten geldt dat ze ook buiten het broedseizoen niet mogen worden verstoord of hun vaste rust- en verblijf mag worden aangetast.

2.3 Beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. de EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen de EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken over wat wel en niet kan omtrent de EHS. Ze hebben dit in overleg met gemeenten en maatschappelijke organisaties gedaan. De afspraken zijn de 'Spelregels EHS'.

De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de ecologische hoofdstructuur in Overijssel is geregeld in de Omgevingsverordening Overijssel 2009. Binnen de ecologische hoofdstructuur geldt de 'nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is, als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied worden aangetast. Afwijken van deze regel is alleen mogelijk als het maatschappelijk belang groot is en er geen reële alternatieven zijn. De Omgevingsverordening Overijssel kent geen bepalingen ten aanzien van externe werking (activiteiten buiten het gebied, die de natuurwaarden in een gebied kunnen beïnvloeden).

3 Resultaten

3.1 Bureaustudie

3.1.1 Werkwijze

Op basis van bestaande inventarisatiegegevens is een bureauonderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde gebieden en/of soorten in (de omgeving van) het plangebied. Hiervoor zijn o.a. verspreidingsatlassen gebruikt en digitale media als www.waarneming.nl. Aan de hand van deze bureaustudie kan een inschatting gemaakt worden van welke beschermde gebieden en/of soorten er mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen.

3.1.2 Natuurbeschermingswetgebieden

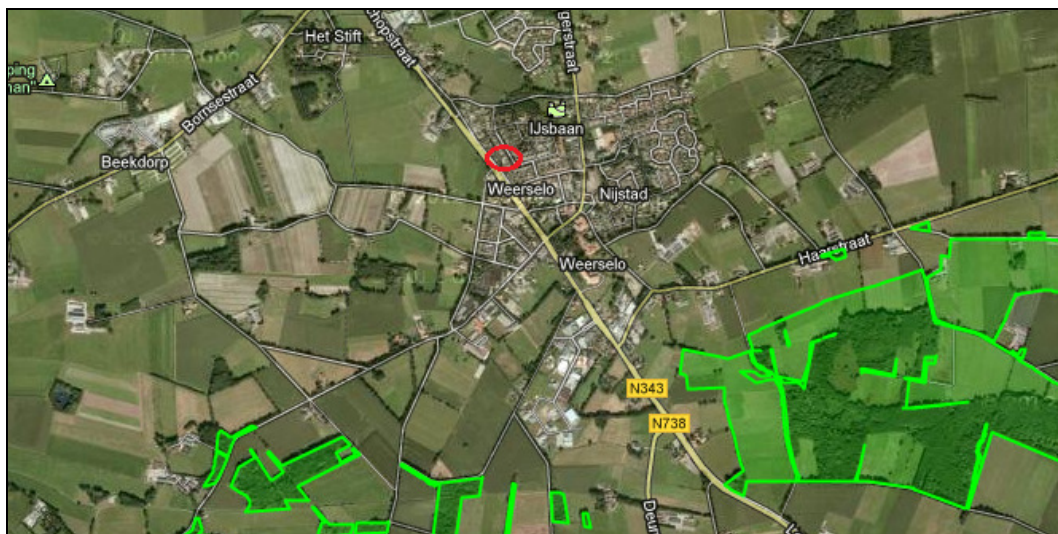
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of een Beschermd natuurmonument. Het dichtstbijzijnde natuurbeschermingswetgebied is het Natura 2000-gebied (in aanwijzing) Lemselermaten op een afstand van ruim 1 km van het plangebied. Gezien de afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde natuurbeschermingswetgebied, de ligging van het stedelijk gebied van Weerselo ertussen en de beperkte effectafstand van de ingreep, kunnen (significant) negatieve effecten op natuurlijke habitats en/of soorten waarvoor natuurbeschermingswetgebieden zijn aangewezen op voorhand worden uitgesloten. Verdere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet is niet aan de orde.

Figuur 3.1.2: Overzicht ligging Natura 2000-gebied Lemselermaten (geel gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd).

3.1.3 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In de ruimere omgeving van het plangebied liggen enkele EHS-gebieden, waaronder het gebied Lemselermaten. Het EHS-beleid van de provincie Overijssel kent geen bepalingen ten aanzien van externe werking. Aangezien het plangebied buiten de EHS ligt en van een fysieke aantasting van de EHS dus geen sprake is, kunnen significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS worden uitgesloten. Verdere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” is niet aan de orde.

Figuur 3.1.3: Overzicht ligging EHS (groen gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd).

3.1.4 Beschermde soorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten in het plangebied. In de ruimere omgeving komen bijzondere soorten als groene specht, eekhoorn en verschillende soorten vleermuizen voor (www.waarneming.nl). Volgens verspreidingsgegevens van RAVON (www.ravon.nl) komen in de omgeving van Weerselo tevens de strikt beschermde amfibie- en reptielensoorten als kamsalamander, poelkikker en ringslang voor.

3.2 Verkennend veldbezoek

3.2.1 Flora

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied bevat ook geen geschikte biotoop voor beschermde plantensoorten. Het betreft een woning in het stedelijk gebied van Weerselo. Aanwezigheid van zwaardere beschermde plantensoorten kan vanwege het ontbreken van geschikte biotoop voor deze soorten worden uitgesloten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is niet aan de orde.

3.2.2 Vogels

In de tuin van de woning zijn vrijwel geen broedmogelijkheden voor (zang)vogels aanwezig. In de tuin staat een heester waarin eventueel (zang)vogels zouden kunnen broeden. Verstoring van broedende vogels dient voorkomen te worden door buiten het broedseizoen te werken en/of plekken waar vogels kunnen broeden voorafgaand aan het broedseizoen te verwijderen of ongeschikt te maken.

De te slopen woning is niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor jaarrond beschermde vogelsoorten als huismus en gierzwaluw. De woning is voorzien van sneldekkende pannendaken die precies op elkaar aansluiten. Ook voor andere jaarrond beschermde vogelsoorten zoals roofvogels en uilen zijn geen geschikte broedgelegenheden aanwezig. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is niet aan de orde.

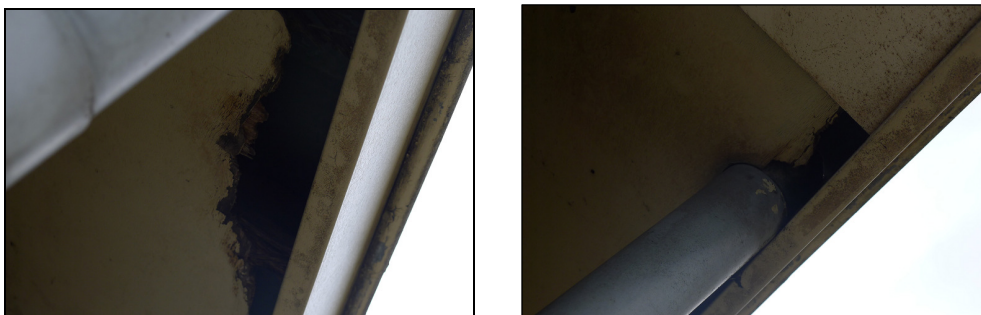
3.2.3 Zoogdieren

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen (sporen van) zoogdieren in het plangebied aangetroffen. Algemeen voorkomende zoogdiersoorten als huisspitsmuis en egel zouden het plangebied kunnen gebruiken om te foerageren. Dit zijn algemeen beschermde soorten.

ten (tabel 1 Ffwet) waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet geldt.

Voor zwaarder beschermde soorten zoogdieren zoals eekhoorn en steenmarter die in de omgeving voorkomen is geen geschikte biotoop aanwezig. De te slopen woning is ook niet toegankelijk voor steenmarters.

De te slopen woning heeft open stootvoegen, wat duidt op de aanwezigheid van een spouwmuur. De open stootvoegen bevinden zich echter alleen vlak boven het maaiveld, waardoor deze niet geschikt zijn als invliegopening voor vleermuizen. Tussen het pannendak en de gevelbetimmering is wel een ruimte aanwezig die groot genoeg is voor kleinere vleermuissoorten zoals gewone en ruige dwergvleermuis om in de spouw of onder het dakbeschot van de woning te komen. Ook zijn op enkele plaatsen gaten in de houten dakrandconstructie aanwezig waardoor vleermuizen de holle ruimte in deze dakrandconstructie kunnen bereiken. De aanwezigheid van vleermuizen de te slopen woning kan derhalve niet op voorhand worden uitgesloten. Nader vleermuisonderzoek dient uit te wijzen in hoeverre er daadwerkelijk vleermuizen in de te slopen woning aanwezig zijn.

Figuur 3.2.3: Gaten in de houten dakrandconstructie die toegang voor vleermuizen bieden tot de dakconstructie en/of de spouwmuur van de woning.

3.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen reptielen, amfibieën en vissen in het plangebied aangetroffen. Het plangebied bevat ook geen geschikt biotoop voor beschermde soorten amfibieën en vissen vanwege het ontbreken van oppervlaktewater wat kan dienen als leefgebied voor vissen en amfibieën. Ook voor reptielen is geen geschikte biotoop aanwezig in het plangebied. Het plangebied betreft woning en tuin in het stedelijk gebied van Weerselo. Aanwezigheid van beschermde soorten amfibieën, reptielen en vissen kan vanwege het ontbreken van geschikte biotoop voor deze soortgroepen worden uitgesloten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is niet aan de orde.

3.2.5 Ongewervelden

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen beschermde soorten ongewervelden in het plangebied aangetroffen. Het plangebied bevat ook geen geschikte biotoop voor beschermde soorten libellen, dagvlinders of andere soorten ongewervelden. De aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden in het plangebied kan derhalve worden uitgesloten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet is niet aan de orde.

4 Conclusie

Voor de locatie Abdijweg 12 te Weerselo bestaan herontwikkelingsplannen. De bestaande woning wordt gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Om de effecten van deze ingreep op beschermde natuurwaarden in beeld te brengen is in opdracht van Aveco de Bondt een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd.

Uit het verkennend natuuronderzoek blijkt dat het plangebied niet binnen de invloedssfeer van Natura 2000-gebieden of beschermde natuurmonumenten ligt en tevens buiten de begrenzing van de EHS-gebieden ligt. Effecten op dergelijke beschermde gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

Uit het verkennend natuuronderzoek blijkt dat de aanwezigheid van vleermuizen in de te slopen woning niet op voorhand kan worden uitgesloten. Nader vleermuisonderzoek dient uit te wijzen in hoeverre er daadwerkelijk vleermuizen in de te slopen woning aanwezig zijn. Indien daadwerkelijk vleermuizen aanwezig zijn, dan is voor de sloop van de woning mogelijk een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet noodzakelijk.

In de tuin kunnen algemeen voorkomende zangvogels broeden. Verstoring van broedende vogels dient voorkomen te worden door buiten het broedseizoen te werken en/of plekken waar vogels kunnen broeden voorafgaand aan het broedseizoen te verwijderen of ongeschikt te maken. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten zijn niet aanwezig.

Het plangebied bevat verder geen groeiplaatsen van zwaarder beschermde plantensoorten of vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaarder beschermde diersoorten. In het plangebied is ook slechts marginaal leefgebied voor enkele algemeen voorkomende soorten zoals egel en huisspitsmuis aanwezig. Dit zijn algemeen beschermde soorten (tabel 1 Ffwet) waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet geldt.

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen herontwikkeling alleen ten aanzien van vleermuizen kan leiden tot het overtreden van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Nader onderzoek aan aanwezigheid van vleermuizen in de woning dient uit te wijzen in hoeverre daadwerkelijk vleermuizen aanwezig zijn en of een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet noodzakelijk is. Ten aanzien van andere soorten/soortgroepen geldt dat nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet niet noodzakelijk is.